

ІННОВАЦІЙНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ Е-УРЯДУВАННЯ

Артамонова Н.С., к.е.н., доцент
Артамонов Є.В.

Одеський національний політехнічний університет

В сучасних умовах функціонування суспільства здійснення адміністративних функцій неможливо без залучення інформаційно-технологічних систем і мереж телекомунікацій. Це, перш за все, орієнтовано на громадське суспільство та бізнес середовище, які повинні мати постійний доступ до публічної інформації та послуг, у яких вони зацікавлені [1].

Електронні послуги – це різні види матеріальних і нематеріальних послуг, що надаються в електронній формі з використанням інформаційних та Інтернет технологій щогодинно та щодобово. При цьому, традиційні форми отримання послуг, шляхом особистого звернення, листування або інформування телефоном існують та будуть вдосконалюватись.

Державні послуги в електронному вигляді – це ті послуги, які надаються за допомогою системи «Електронний Уряд», що забезпечує інформаційну взаємодію органів виконавчої влади між собою, з громадянами та юридичними особами на основі сучасних інформаційних технологій. Згідно «Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» [2] існують чотири основні розділи:

- послуги для громадян;
- послуги для державних службовців;
- послуги для юридичних осіб;
- послуги для представників міжнародної спільноти.

Адміністративні послуги в електронному вигляді розподіляються за видами електронного подання, за сферою діяльності, за формою власності, за споживачами, за місцем отримання з точки зору клієнта та з точки зору залучення в електронний сервіс.

а) за видами електронного подання.

Згідно Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» розрізняються чотири види електронного подання інформаційної послуги:

- інформування (надання безпосередньо інформації про державні (адміністративні) послуги);
- одностороння взаємодія (забезпечена можливість користувачу отримати електронну форму документа);
- двостороння взаємодія (забезпечена можливість обробки електронної форми документа, включаючи ідентифікацію);
- проведення трансакцій (електронна реалізація можливостей прийняття рішень та їх отримання).

б) за сферою діяльності адміністративні державні послуги поділяються на послуги:

- інформаційного характеру;
- консультативного характеру;
- з підготовки політичних рішень або законів;
- по взаємодії між установами та організаціями;
- з надання допомоги та сприяння;
- з обслуговування державного замовлення;
- з реалізації функцій нагляду та контролю.

в) за формою власності поділяються на послуги, які надаються органами виконавчої влади та їх підприємствами, місцевими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та бізнес-організаціями.

г) за споживачами – різняться на послуги для публічних органів влади, громадян та бізнес-структур:

- B2B (Business-to-Business, Бізнес-бізнес) передбачає, насамперед, різні способи електронної взаємодії між бізнес-організаціями;
- B2C (Business-to-Citizens, Бізнес-громадянин) характеризується тим, що споживачем послуги є приватна особа, яка, наприклад, здійснює реалізацію товарів та послуг через Інтернет;

- G2B (Government-to-Business, Уряд-бізнес) – обслуговування державного замовлення;
 - G2C (Government-to-Citizens, Уряд-громадяни) – надання різних видів адміністративних послуг в електронному вигляді населенню.
 - G2G (Government-to-Government, Уряд-уряд) – обмін даними через електронні обмінники між урядовими суб'єктами. Це включає в себе внутрішні та міжвідомчі обміни на національному рівні, а також обмін між національними, регіональними та локальними рівнями.
 - C2C (Citizens-to-Citizens, Громадянин-громадянин) – електронні аукціони, дошки об'яв і т. інше.
- д) за місцем отримання з точки зору клієнта.

Переведення послуги в електронний вигляд дозволяє розглядати послуги з різних позицій для клієнта. Найбільш важливим, з точки зору клієнта, є місце отримання послуги. Оптимальним варіантом тут є отримання послуги на порталі органів влади, але впровадження портального підходу потребує додаткової підготовки з обох сторін.

В інформаційному та законодавчому просторі дуже часто використовуються терміни «єдине вікно», «єдиний офіс», принцип організаційної єдності. Цей принцип повинен поширюватися на всі види документів дозвільного характеру, що видаються місцевими органами, і за своєю суттю полягає у фактичному об'єднанні принципів «єдиного вікна» та «єдиного офісу». Тобто «єдиний офіс» – це фактично об'єднання всіх дозвільних служб в одному приміщенні, де підприємець самостійно проходить усі необхідні процедури, а при «єдиному вікні» – він лише здає одній особі (адміністратору) необхідний пакет документів і через встановлений законодавством час приходить отримувати вже оформлений дозвільний документ.

Принцип організаційної єдності реалізується через створення при райдержадміністраціях та міськвиконкомах міст обласного значення дозвільних центрів, де обслуговують підприємців. Запровадження дозвільних центрів на законодавчому рівні підтвердило прогресивність цих інституцій, хоча й викривало окремі неузгодженості, з якими вони стикались у своїй діяльності.

Головною перешкодою ефективної роботи дозвільних центрів було небажання окремих місцевих дозвільних органів взаємодіяти з адміністраторами, забезпечувати їх необхідною інформацією, а то й, узагалі, саботування ними участі у роботі центрів. І це, попри ефективність та позитивне загальне сприйняття таких новацій, підтверджене офіційними статистичними даними, що надходили до Держкомпідприємництва від облдержадміністрацій. Загалом, за експертною оцінкою, через дозвільні центри здійснюється видача місцевими дозвільними органами понад 80% документів дозвільного характеру.

Загалом, крім дозвільної системи, принцип «єдиного вікна» широко застосовується в чинному законодавстві, що регулює інші сфери діяльності. Зокрема, в системі державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Нині є прагнення розвивати систему взаємовідносин влади та населення, поширюючи європейські стандарти та вітчизняні напрацювання не лише на обслуговування підприємницького загалу, а й решти громадян [3].

Вищенаведені моделі та підходи вже набули практичного розвитку в країнах ЄС. Налагоджено взаємовідносини між органами державної влади та населення, можливість громадян брати активну участь у прийнятті управлінських рішень за допомогою сучасних інформаційних технологій. Системи типу «електронне місто», «єдине вікно» підвищують якість роботи органів виконавчої влади та спрощують процедуру надання адміністративних послуг.

Крім того впроваджено інноваційні моделі адміністрування, такі, наприклад, як:

- модель «САРАМ» – для оцінювання якості роботи місцевих органів влади, що визнана інноваційною розробкою у сфері управління;
- модель «BSC» – оцінка діяльності за допомогою системи збалансованих показників;
- модель «EFQM» – для проведення самооцінки ефективності управлінських рішень в організаціях та інші.

Також, сучасні можливості інформаційних мереж дозволяють впроваджувати та розвивати різноманітні інноваційні технології *краудсорсингу*, а саме [6]:

- краудвиробництво, тобто створення продукту, який має певну мережеву вагу, наприклад, рекламний або програмний продукти тощо;
- краудголосування, що передбачає просте голосування у мережах за різні варіанти рішень, що пропонуються суспільству, та дозволяє зробити остаточне рішення прогнозованим та очікуваним суспільством;

- краудстормінг, який передбачає коментування економічних, політичних, соціальних проєктів експертами, всебічну професійну оцінку та генерацію ідей щодо удосконалення управлінських рішень.

Впровадження управлінських технологій в системі Е-урядування дозволить суттєво оновити сферу послуг в адміністративній діяльності, забезпечити її ефективність, суттєво обмежити корупційну складову при прийнятті управлінських рішень та забезпечити злагоджену систему взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства в Україні.

Література

- 1 Про доступ до публічної інформації: Закон України// Офіційний вісник України. – 2011 р. – № 10. – Ст. 446. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/egov/>.
- 2 Демкова М. Електронне урядування – запорука прозорості та ефективності влади / М. Демкова// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.Justinian.com.ua/article.phpid=2614>
- 3 Концепція розвитку електронного урядування в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dki.org.ua>
- 4 Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст.102.
- 5 Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.icps.kiev.ua/library>.
- 6 Иванов В.В., Коробова А.Н. Государственное и муниципальное управление с использованием информационных технологий.- М.: ИНФРА – М, 2012.- 383с.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ РЕІНВЕСТИЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ

Бальтюкевич В.В.

Одеський національний політехнічний університет

У сучасних умовах функціонування вітчизняних підприємств підвищуються вимоги до адаптивності їхніх систем управління та розвитку інновацій. Висока динамічність чинників зовнішнього середовища, швидкі зміни у соціально-економічних процесах потребують застосування нових технологій управління, зокрема проведення діагностики потенційних можливостей підприємства та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.

У реалізації нової парадигми управління світова практика значне місце відводить інструментарію стратегічного аналізу, та використання системи реінвестицій, який дозволяє гнучко реагувати на зміни чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства і розглядається як один з основних способів розвитку підприємства.

Вітчизняні підприємства роблять перші спроби передбачати своє майбутнє. При тому основною залишається проблема збалансованості внутрішніх можливостей і змін у конкурентному середовищі для прийняття стратегічних рішень. Це визначає актуальність використання реінвестиційного механізму, використання окремих методик проведення стратегічного аналізу і вибору оптимальної стратегії для вітчизняних підприємств.

Проте проведені дослідження показали, що накопичений науковий і прикладний матеріал акцентується на підвищенні рівня добробуту власників підприємства та максимізації його ринкової вартості, орієнтованих для великих підприємств. Поза уваги залишаються підприємства середнього та малого бізнесу, які функціонують у конкурентному середовищі та забезпечують свою ринкову діяльність через мобілізацію ресурсів і формування виключних конкурентних переваг, що потребує використання найпростіших інструментів стратегічного аналізу та управління вартістю підприємства.

Характеристики нових продуктів вражають багатьма економічними показниками, як способом виробництва, так і процесу подальшої експлуатації. Будь-яке виробництво – це